

Kirkens Rum

Anmeldelse

Af *Anne Vium Skaarup*

Landskabsarkitekt, Skaarup Landskab, kirkegårdskonsulent i Haderslev Stift

Morten Skriver, Annemarie Lund, Bente Lange, Carsten Holgaard og Karin Lorentzen, *Kirkens Rum – kunsten, arkitekturen og den visuelle liturgi*. Lindhardt og Ringhof 2022.

Bogen kan læses og downloades på Akademiraadets hjemmeside. Den er udgivet af Akademiraadets udvalg for kirkekunst og tænkt som inspiration og vejledning til landets menighedsråd.

Dette lever bogen fuldt ud op til. Den er indbydende, smukt illustreret, let at læse og rummer fine og meget forskellige eksempler på kirkerum og kunst i kirkerummet. Eksempler, som fungerer som fine smagsprøver og oplagte forslag til studietursmål for dem, hvis nysgerrighed eller lyst til yderligere fordybelse er vakt.

Bogen burde stå i et ethvert menighedsråds bibliotek og være obligatorisk læsning som indledning til alle projekter, hvor menighedsrådet ønsker at ændre på kirkerummet (og for den sags skyld også, når man ønsker at ændre rummet, kirkegården, omkring kirken).

Bogen har fokus på kirkernes indre – på samspillet mellem kirkerummets arkitektur og kunst. Beskrivelsen af kirkens arkitektur begynder udefra, med en beskrivelse af kirken i landskabet, kirkegårdene, deres historie og kulturværdier. Derefter udfoldes kirkerummets arkitektur og kunst i kirken gennem eksempler på forskellige kirkerum og forskellige kategorier af kunstnerisk udsmykning.

De viste eksempler er smukt illustreret og giver en fin indføring i, hvor forskellige kirkerum er, og hvor forskellige kunstens udtryk og virkemidler kan være. I teksten forklarer, hvilke valg der er gjort, hvordan udsmykningen virker

i rummet, hvordan helheden opleves, og hvordan de kunstneriske valg og virkemidler påvirker oplevelsen af rummet. Dermed bliver læseren både præsenteret for, hvor stor forskellighed og mangfoldighed der er i kirkerummene og deres udsmykning, og hvor kompleks en opgave det er at arbejde med ændringer af kirkerum.

I indledningen ridses bl.a. op, hvorfor det er vigtigt at benytte kompetente rådgivere allerede tidligt i processen, og hvilke faldgruber man risikerer at støde på, hvis man ikke er omhyggelig og tålmodig nok i opstartsfasen.

Sidst i bogen er der kort praktisk vejledning med tre spørgsmål, som menighedsrådet bør stille sig selv, når de begynder at arbejde med kirkerummet:

Hvad mangler? Hvad virker forkert?
Hvad er muligt? Hvad skal der ske?
Hvordan gør man?

I denne bog er rådene alene tiltænkt arbejdet med forandringer inde i kirkerummet, men de samme spørgsmål kan stilles, når forandringerne gælder kirkegården.

For præcis den samme utålmodighed, u-omhyggelighed og det samme ønske om forandring for forandringens skyld, som i bogen beskrives som faldgruber i forhold til arbejdet inde i kirkerne, gør sig gældende i forhold til de ændringer, som foretages på kirkegårdene.

Som Annemarie Lund skriver i bogens første del: "Kirkegårdene er en betydningsfuld del af vor fælles kulturarv, og kirkerne administratører, herunder menighedsrådene, har dermed et stort ansvar, der rækker ud over både det stedlige og det tidsbestemte".

Jeg håber, at denne bog også kan inspirere til både at være mere omhyggelig, mere modig og mere ambitiøs i arbejdet med kirkegårdene.

Omhyggelig i forhold til at være opmærksom på at bevare karaktergivende elementer på kirkegården. Det være sig begravelsesstrukturer, beplantningsstrukturer eller f.eks. gamle træer. Omhyggeligheden gælder arbejdet i alle faser fra planlægning til færdigt projekt.

Modig i forhold til at tage beslutninger med afsæt i æstetik og kirkegårdens helhed og igangsætte gennemtænkte projekter, som også inden for kort tid vil ændre kirkegårdens udtryk.

Ambitiøs i forhold til, at de projekter, man prioriterer på kirkegården, skal have en kvalitet både æstetisk og i materialevalg, som lever op til kirkens og stedets betydning.

Måske skal man herefter tilføje: Tålmodig. For et omhyggeligt forarbejde i samarbejde med kompetente rådgivere, som gør menighedsrådet i stand til at tage modige, gennemtænkte beslutninger og at gennemføre ambitiøse projekter, store som små, tager tid!